

[Peter Nielsen.]

fik engros-omsen, var der på forhånd skabt basis for skattelettelser, selv om det var nødvendigt at tage et år med bunden opsparring først.

Anderledes stiller det sig i år, hvor basis for lettelserne i udskrivningslovforslaget vel knap kan siges at være til stede endnu. Det er mit håb, at denne basis kan skabes, inden vi vedtager forslaget til udskrivningslov, for ellers har finansministeren vel et andet forslag i baglommen, et forslag, der vel nogenlunde er identisk med den nuværende udskrivningslov, idet dog det lovede merindtægtsfradrag må indgå i det nye lovforslag, og så bliver problemet, hvordan pengene hertil skal skaffes. Men mon det ikke skulle være muligt at få såvel det foreliggende lovforslag som lovforslaget om momsens igennem folketinget inden 1. april? Det ene er jo afhængigt af det andet.

Vi skal ikke jasje et så alvorligt og for alle mennesker indgribende lovforslag som forslaget om momsens igennem folketinget; det giver anledning til mange overvejelser og mange tekniske problemer. Men noget jaskeri kan der heller ikke blive tale om, selv om momsens skulle være vedtaget om 5 uger; momsens foreløbige historie viser dette. Igennem mange år har der været et stærkt ønske fra store dele af befolkningen om at få en vis overflytning af skatterne fra indkomst til forbrug. Jeg skal ikke gentage grundene hertil; der er ting, der taler for det, selv om jeg kan tøjle min begejstring.

Vi kan gå vejen ad punktskatterne. Det har jo været nævnt i den aktuelle situation, at man kunne tage den nuværende udskrivning og så ved lidt punktskatter skaffe penge til det øgede lønmodtagerfradrag og det øgede merindkomstfradrag, ligesom man ved en yderligere punktbeskatning kunne danne basis for en vis skattenedsættelse. Det må erkendes, at man ved punktbeskatningen kan tage sociale hensyn og som hidtil interessere sig først og fremmest for det såkaldte luksusforbrug.

En moms er neutral over for forbrugsvalget. Det har været nævnt som en af dens fordele; jeg mener dog det modsatte. Men det er vel betænkeligt stadig væk at kaste sig over de samme varer. Man kan selvfølgelig sige, at en forhøjelse af de såkaldte giftskatter kunne virke mere sympatisk end

en skat på elementære fødemidler, men den form for beskatning har vel også sit bristepunkt, og skulle vi f. eks. tage 2 milliarder kr. mere ind i punktskatter, ville bristepunktet for længst være passeret, selv om der jo så ikke skulle skaffes penge til kompensation.

Skal der derfor ske en overflytning, der betyder noget, fra direkte til indirekte beskatning, må det ske gennem en almindelig omsætningsafgift, der af praktiske grunde må omfatte alt. Og hvis dette skal ske, er der jo efterhånden også enighed om, at af de tre former for omsætningsafgift, engrosoms, detailoms eller meroms, er den sidste så langt at foretrække; det er der altså i de sidste to år sket en afklaring af. Men derfor må man selvfølgelig ikke jasje et sådant lovforslag igennem, hvilket 5 ugers fristen tilsyneladende indebærer — men også kun tilsyneladende.

Et par historiske facts er vel tilstrækkelige til at tilbagevise dette. Betænkningen om meromsen fremkom den 31. december 1964, således at man allerede dengang kunne begynde at sætte sig ind i meromsens virkemåde. Den 12. maj 1965 blev et fuldstændigt teknisk udarbejdet lovforslag fremsat her i folketinget; det blev underkastet en meget grundig udvalgsbehandling, hvorunder man i mange møder forhandlede med finansminister, tolddepartement og erhverv. Alle henvendelser og ønsker er grundigt besvaret; jeg kan blot nævne, at vi i udvalget nu har passeret bilag nr. 400. Den 28. september afgav udvalget her til folketinget en beretning på 224 tætrykte sider. Lovforslaget blev genfremsat i oktober 1965; atter grundig udvalgsbehandling, der resulterede i en ny beretning på 182 sider den 26. maj 1966. Atter genfremsat 12. oktober 1966 og efter valget igen den 7. december.

Er disse historiske data ikke den bedste garanti for, at forslaget ikke alene er tygget igennem, men også drøvtygget? Alle problemer er behandlet, alle henvendelser gennemgået og besvaret af administrationen, som også mener, at momsens kan træde i kraft i juli, for så vidt den vedtages her i marts. Det er den administration, der skal tilrettelægge momsens rent teknisk, og den må bedst vide, hvor lang tid den skal have til det. Der tilbagesår selvfølgelig enkelte ting i udvalget, ikke ting, man sådan set behøver